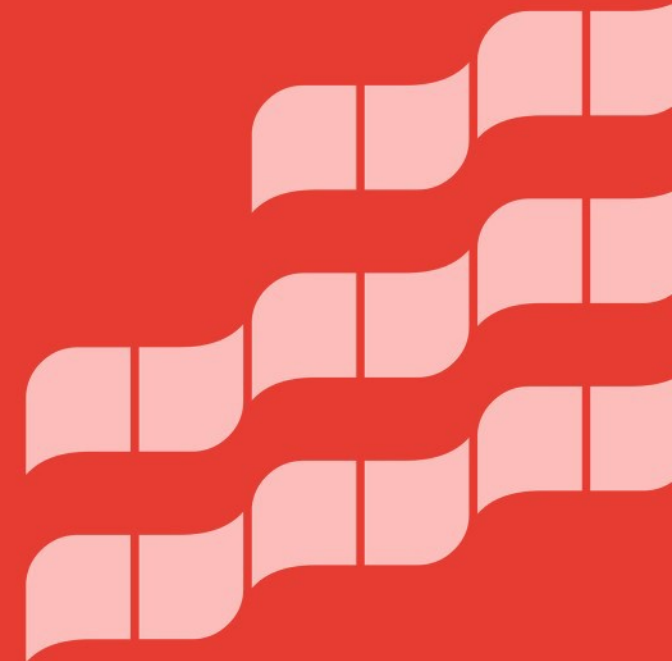

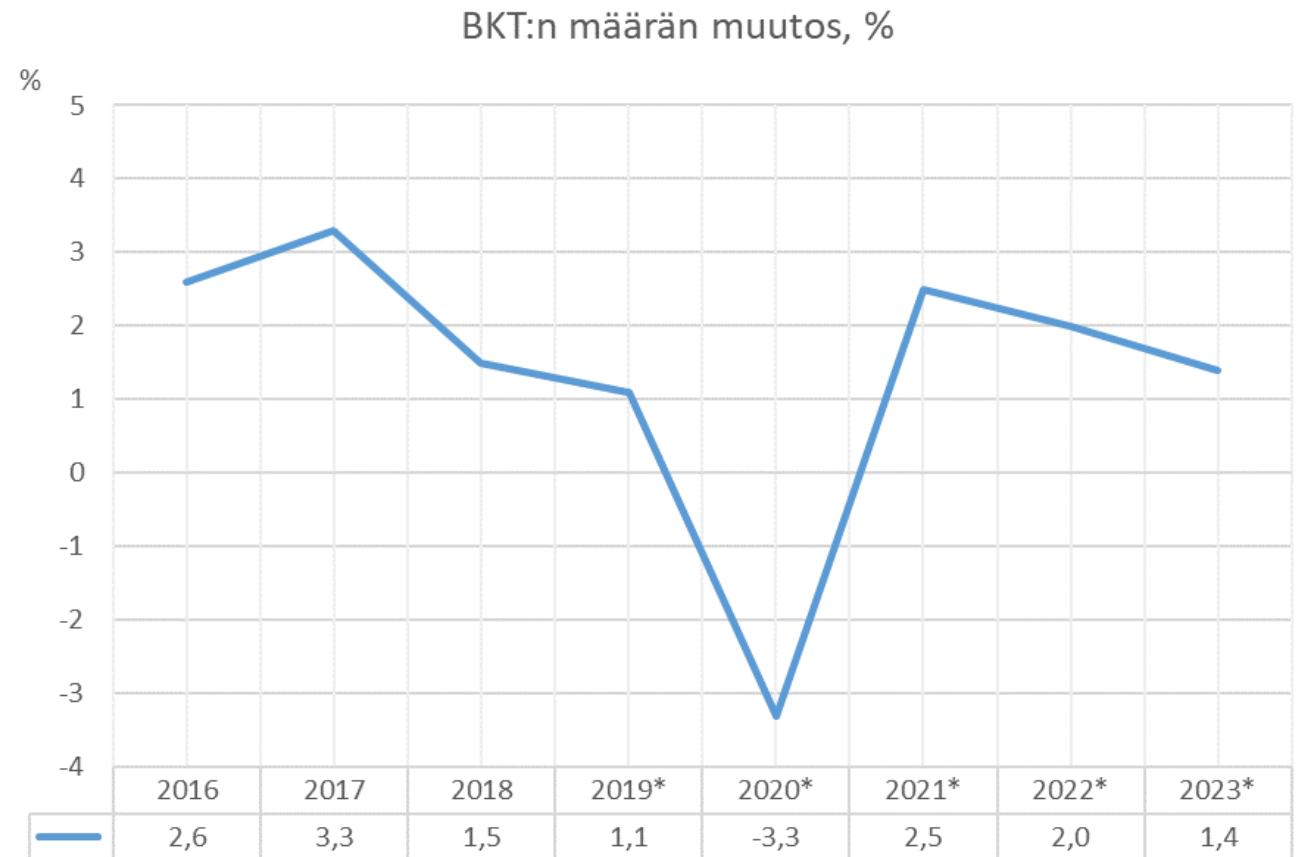
Tampereen kaupungin tilinpäätösennuste 11/2020

Kaupunginhallitus 11.1.2021

Bruttokansantuotteen volyymin muutos

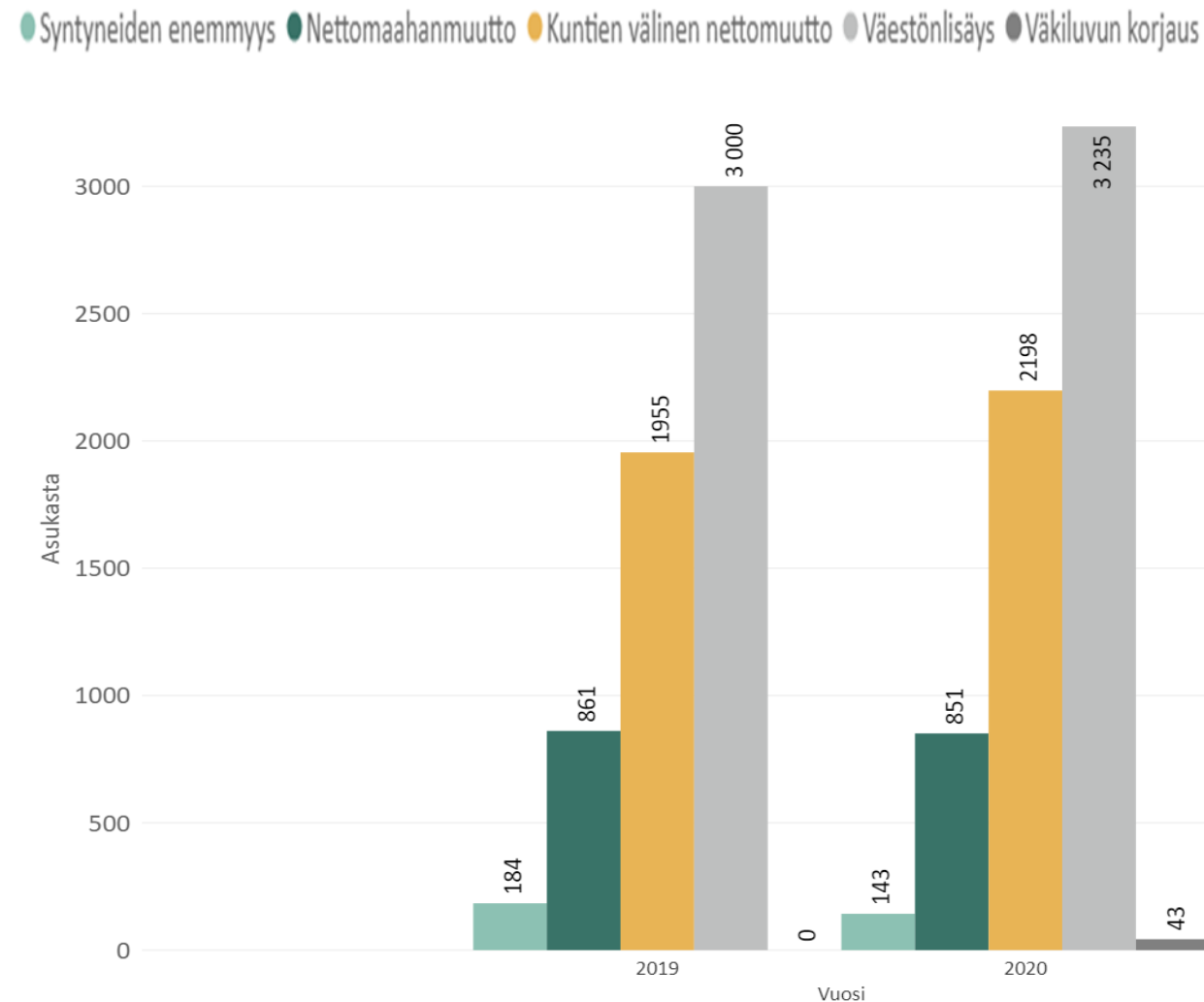
- Pandemian kulku ohjaa taloutta - ennuste perustuu oletukselle, että koronaepidemiaan liittyvät tautitapaukset vähenevät voimakkaiden rajoitusten myötä vuodenvaihteen aikana.
- Vuonna 2020 bkt:n ennustetaan supistuvan 3,3 %.
- Rokotteiden käyttöönotto kevään aikana parantaa taloudenpitäjien uskoa tulevaisuuteen ja kääntää vähitellen yhteiskunnan kohti normaaleja aikoja.
- Talousennusteita leimaa suuri epävarmuus koronatilanteesta johtuen.

Väestönkasvu ja sen rakenne

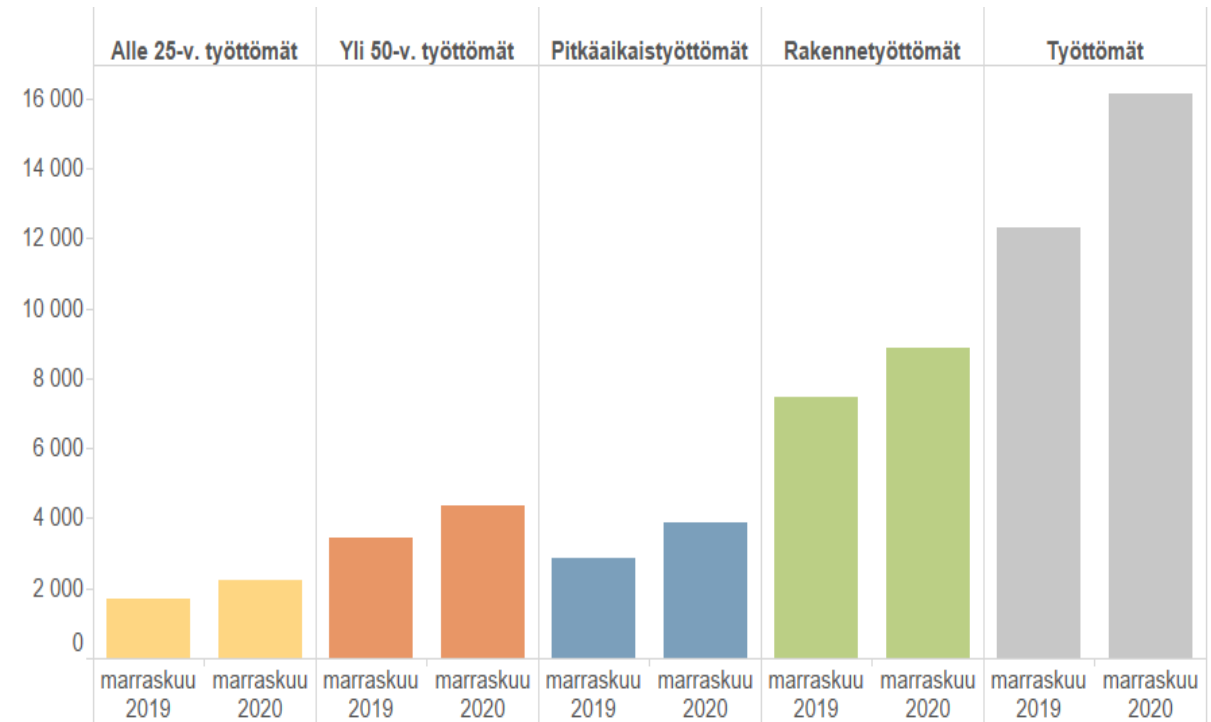
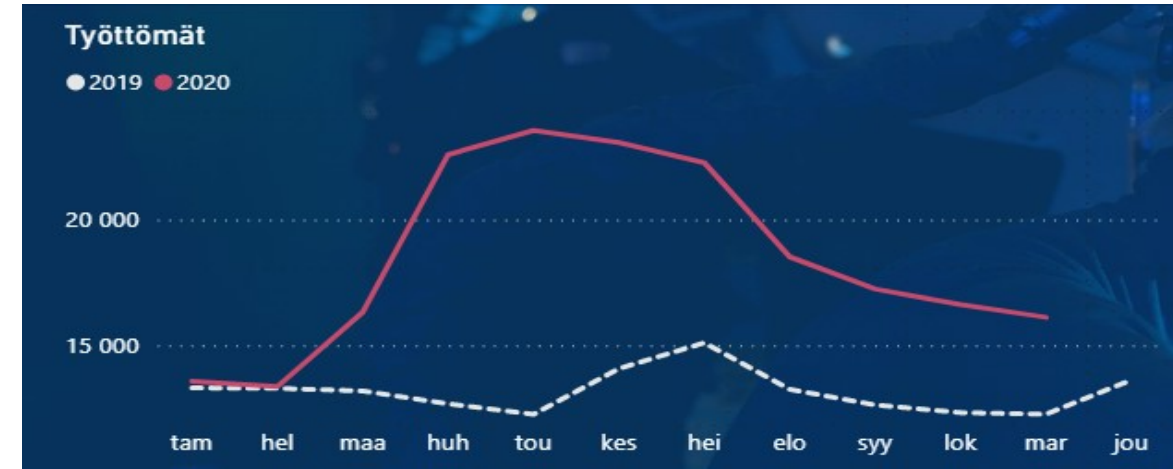
ennakkotieto, marraskuu

- Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan Tampereella oli marraskuun lopussa 241 375 asukasta.
- Tammi-marraskuun aikana Tampereen väestö on kasvanut 3 235 asukkaalla, mikä on 235 asukasta enemmän kuin edellisvuonna vastaavana aikana.
- Marraskuun loppuun mennessä Tampere on saanut muuttovoittoa kuntien välisessä muutossa 2 198 asukasta, mikä on 243 asukasta enemmän viime vuoden marraskuun lopun tilanteeseen verrattuna.
- Maahanmuuton osalta muuttovoittoa saatiin 10 asukasta vähemmän edellisvuoden marraskuun tilanteeseen verrattuna, yhteensä maahanmuuttovoittoa saatiin 851 asukasta.
- Syntyneiden enemmisyys, 143 asukasta, laski edellisvuoteen verrattuna.

Työllisyys

- Kuluvan vuoden marraskuussa työttömien määrä oli 16 154, mikä on 3 853 työtöntä enemmän kuin edellisvuoden vastaavana ajankohtana. Työttömyysaste oli Tampereella 13,6 % ja koko Suomessa 12 %. Viime vuonna vastaavana aikana työttömyysaste oli Tampereella 10,5 % ja koko maassa 8,7 %.
- Nuorten, alle 25-vuotiaiden, työttömien määrä nousi noin 30 % verrattuna marraskuuhun 2019. Myös pitkäaikaistyöttömiä oli marraskuussa noin kolmannes enemmän edellisvuoteen verrattuna.
- Avointen työpaikkojen määrä (2 878) oli lähes 400 työpaikkaa vähemmän vuoden 2019 marraskuuhun verrattuna.
- Lomautettujen määrä on laskenut toukokuun huippulukemista, mutta kehitys tasaantui syksyn aikana. Määrä (2 551) on edelleen viime vuoteen verrattuna (445) korkealla tasolla. Lomautetuista naisia oli noin 40 % ja miehiä noin 60 %.

Kaupungin tilikauden tulos

Miljoonaa euroa	Tot 1-11 / 2019	Tot 1-11 / 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Toimintatuotot	409,7	400,6	468,1	439,5	444,9	5,4
Valmistus omaan käyttöön	19,3	6,4	23,8	3,6	7,0	3,4
Toimintakulut	-1 545,7	-1 570,5	-1 703,9	-1 758,6	-1 744,0	14,6
Toimintakate	-1 116,8	-1 163,4	-1 211,9	-1 315,6	-1 292,1	23,4
Verotulot	892,8	931,3	974,6	1 015,9	1 016,0	0,1
Valtionosuudet	271,5	360,9	302,0	376,3	393,7	17,4
Rahoitustuotot ja -kulut	23,9	22,7	25,7	26,4	25,0	-1,4
Vuosikate	71,5	151,5	90,4	103,0	142,6	39,6
Poistot ja arvonalentumiset	-101,4	-96,4	-111,5	-112,8	-109,0	3,8
Satunnaiset erät	1,0	0,3	1,0	0,0	0,3	0,3
Tilikauden tulos	-28,8	55,4	-20,1	-9,8	33,8	43,6
Tilinpäätössiirrot	1,8	1,6	2,1	1,2	1,2	0,0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-27,1	56,9	-18,0	-8,6	35,0	43,6

**Tilikauden
tulosennuste**
33,8 miljoonaa euroa

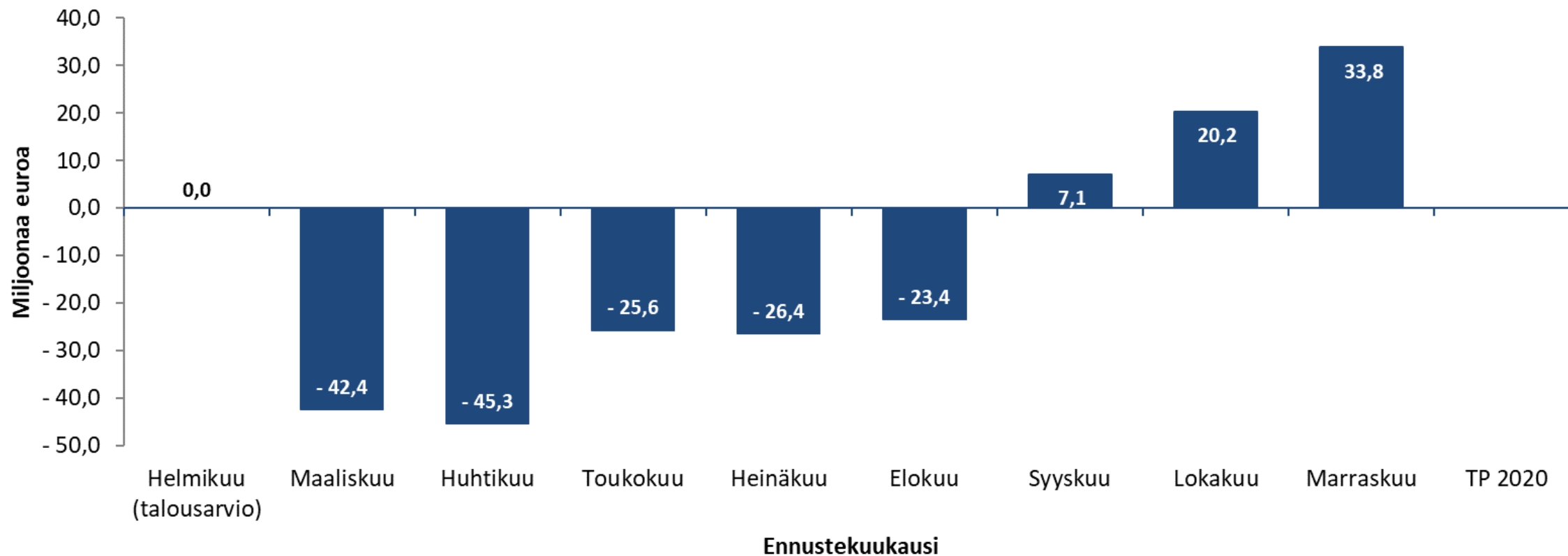
**Ennustettu
nettomenojen muutos**
+6,6 prosenttia

**Ennustettu
verorahoituksen
muutos**
+10,4 prosenttia

Keskeiset nostot tilinpäätösennusteesta

- Tilikauden tulosennuste on 33,8 miljoonaa euroa ylijäämäinen
- Kaupunginvaltuuston 19.10.2020 päättämät talousarviomuutokset heikensivät vuosisuunnitelman toimintakatetta 35,0 miljoonalla eurolla ja verotuloja 23,6 miljoonalla eurolla. Vastaavasti valtiosuuksiin lisättiin 50,2 miljoonaa euroa
- Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 23,4 miljoonaa euroa vuosisuunnitelmaa parempana. Toimintatulojen ennustetaan ylittävän 5,4 miljoonalla eurolla ja toimintamenojen alittuvan 18,0 miljoonalla eurolla.
- Asunto- ja kiinteistölautakunnan, Konsernihallinnon, Joukkoliikennelautakunnan sekä Sivistys- ja kulttuurilautakunnan tilinpäätösennusteet ovat vuosisuunnitelmaa paremmat. Merkittävin ylitys on sosiaali- ja terveyslautakunnan 4,1 miljoonan euron toimintakatteen ylitysennuste.
- Toimintamenojen kasvuennuste on 3,4 %. Nettomenojen kasvun ennustetaan olevan 6,6 % (2019 oli 2,7 %). Koronaepidemian aiheuttamat toimintatuottojen menetykset sekä omaisuuden myyntivoittojen ja maankäyttösopimuskorvausten pieneneminen edellisvuodesta vaikuttavat merkittävästi nettomenojen kasvuun.
- Verorahoituksen ennuste on 17,5 miljoonaa euroa vuosisuunnitelmaa parempi. Kasvuennuste edelliseen vuoteen nähden on 10,4 %. Verorahoituksen kasvu johtuu erityisesti valtiosuuksiin sisällyvistä koronatuista
- Ulkoisten nettoinvestointien toteumaksi ennustetaan 227,3 miljoonaa euroa, mikä alittaa vuosisuunnitelman 46,7 miljoonalla eurolla. Investointien tulosrahoitusprosentti on 63 %

Tilikauden tulosenneusteen kehitys

Kaupungin tilikauden tulosenuste ilman tukitoimenpiteitä

Miljoonaa euroa	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Toimintatuotot	439,5	436,7	-2,8
Valmistus omaan käyttöön	3,6	7,0	3,4
Toimintakulut	-1 758,6	-1 744,0	14,6
Toimintakate	-1 315,6	-1 300,3	15,2
Verotulot	1 015,9	1 001,0	-14,9
Valtionosuudet	376,3	325,4	-50,9
Rahoitustuotot ja -kulut	26,4	25,0	-1,4
Vuosikate	103,0	51,1	-51,9
Poistot ja arvonalentumiset	-112,8	-109,0	3,8
Satunnaiset erät	0,0	0,3	0,3
Tilikauden tulos	-9,8	-57,7	-47,9
Tilinpäätössiirrot	1,2	1,2	0,0
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	-8,6	-56,5	-47,9

**Tilikauden
tulosenuste**
-57,7 miljoonaa euroa

**Ennustettu
nettomenojen muutos**
+ 7,3 prosenttia

**Ennustettu
verorahoituksen
muutos**
+ 3,9 prosenttia

Tukitoimenpiteinä on huomioitu Tukipaketit valtionosuuksiin 68,3 miljoonaa euroa, Yhteisöveron kuntien jako-osuuden nosto 15,0 miljoonaa euroa sekä Korona-avustukset Joukkoliikenteelle.

- tulojen alitus / menojen ylitys

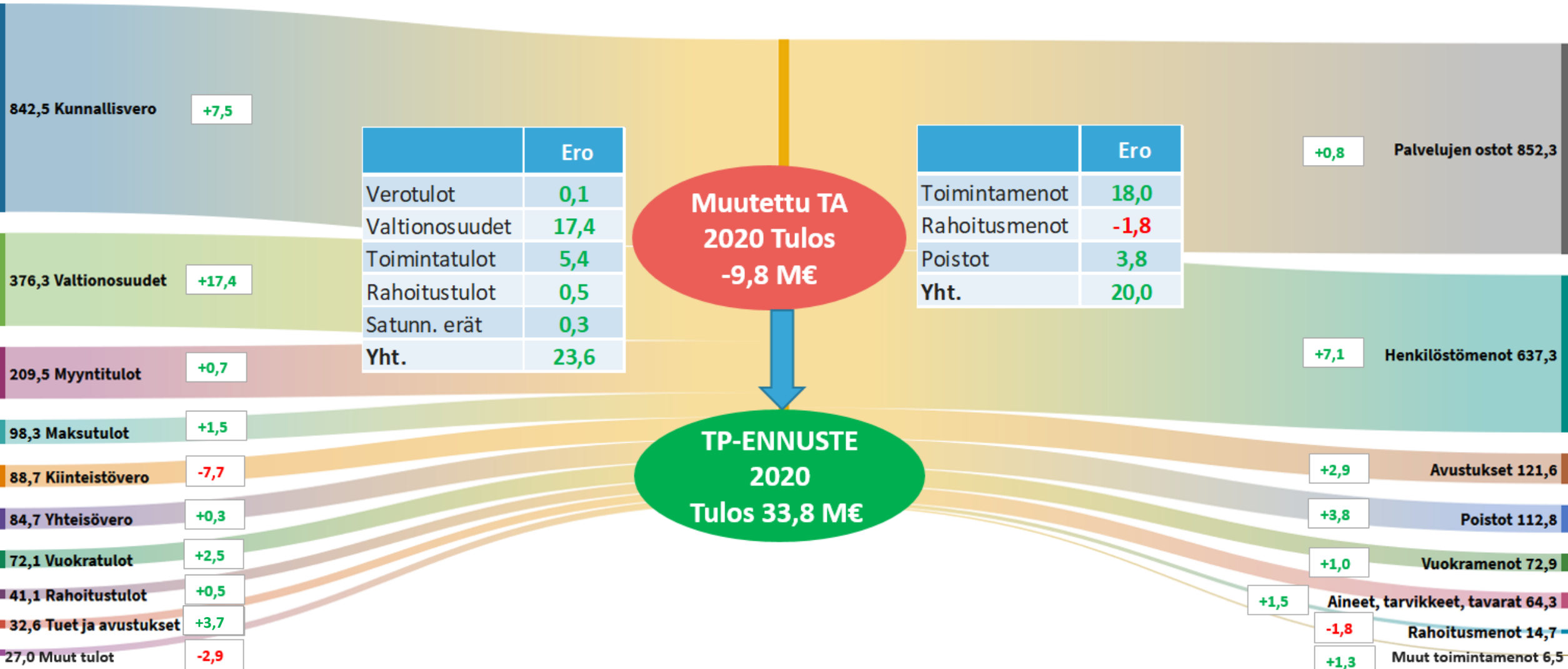
+ tulojen ylitys / menojen alitus

Vuoden 2020 tilinpäätösennusteen erot talousarvioon tiliryhmittäin, M€

TAMPERE.
FINLAND

Muutettu TA: tulot 1 873 M€

Muutettu TA: Menot 1 883 M€

Poikkeamat vuosisuunnitelmaan, palvelualueet

Miljoonaa euroa	Vuosi- suunnitelma 2020	Tilinpäätös- ennuste 2020	Ero
PALVELUALUEET			
Sivistyspalvelujen palvelualue			
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	-390,1	-387,6	2,6
Sosiaali- ja terveystalouden palvelualue			
Sosiaali- ja terveystalouden lautakunta	-809,8	-813,9	-4,1
Elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualue			
Elinvoima- ja osaamislautakunta	-89,2	-86,9	2,2
Asunto- ja kiinteistölaikunta	137,2	148,9	11,7
Kaupunkiympäristön palvelualue			
Yhdyskuntalautakunta	-30,0	-29,4	0,6
Joukkoliikennelaikunta	-23,8	-19,6	4,1

Merkittävimmät poikkeamat vuosisuunnitelmaan, palvelualueet 1/2

- **Sivistys- ja kulttuurilautakunta (+2,6 M€):** Toimintatuotot ja toimintakulut alittuvat koronan aiheuttaman poikkeustilanteen vuoksi. Suurimmat tulojen alitukset ovat varhaiskasvatuksessa, liikuntapalveluissa ja museopalveluissa. Vastaavasti toiminnan supistumisen vuoksi henkilöstömenot, tarvikehankinnat ja palvelujen ostot toteutuvat suunniteltua pienempinä laajasti eri palveluissa.
- **Sosiaali- ja terveyslautakunta (-4,1 M€):** Suurimmat ylitykset ovat palvelujen ostoissa sekä koronasta aiheutuvissa suojamateriaalikustannuksissa. Palvelujen ostojen ylitysennuste johtuu koronatestauksen kustannuksista, lastensuojelun palvelutarpeen kasvusta ja Pirkanmaan sairaanhoitopiirin erikoissairaanhoidon palvelutilauksesta. Ennusteeseen sisältyy suojavälineistä ja testauksesta aiheutuvia koronakustannuksia 8,6 miljoonaa euroa. Näiden kustannusten valtionkorvaukset eivät sisälly toimintatuottoihin. Ennusteeseen ei sisälly lautakunnan 16.12 linjausta, jonka mukaan asumispalvelujen ja kotihoidon ulkoisille palvelujen tuottajille korvataan suojavälinekustannuksia. Laskennallisten korvausten vaikutus on noin 0,8 miljoonaa euroa.

Merkittävimmät poikkeamat vuosisuunnitelmaan, palvelualueet 2/2

- **Elinvoima- ja osaamislautakunta (+2,2 M€):** Työmarkkinatukimenojen ennuste (-28,6 M€) on pienentynyt 1,5 milj. euroa vuosisuunnitelmaan nähden, taustalla kuntouttavan työtoiminnan palvelujen käynnistyminen (aktivointiasteen paraneminen). Tredun tulosennuste +1,0 milj. euroa ylittää vuosisuunnitelman 0,5 milj. eurolla.
- **Asunto- ja kiinteistölautakunta (+11,7 M€):** Toimintatuotot ylittyvät etenkin maankäyttösopimuskorvausten sekä vuokratuottojen osalta. Maankäyttösopimuskorvausten tuloutuksen arvio on päivitetty lainvoiman saaneiden asemakaavojen mukaisesti ja uusimpien kuluarvioiden suhteessa.
- **Yhdyskuntalautakunta (+0,6 M€):** Asukaspysäköintitulojen suotuisa kehitys. Lumen ja maan vastaanoton tulojen alitus. Henkilöstökulujen alitus kun vakansseja osan vuotta täyttämättä.
- **Joukkoliikennelautakunta (+4,1 M€):** Joukkoliikenteen saaman valtiontuen ennusteen ylitys. Kuntien maksamien maksuosuuksien kasvu.

Poikkeamat vuosisuunnitelmaan, konsernihallinto ja liikelaitokset

Miljoonaa euroa	Vuosi- suunnitelma 2020	Tilinpäätös- ennuste 2020	Ero
KONSERNIHALLINTO			
Konsernihallinto	-37,1	-32,4	4,7
Yhteiset erät	-121,2	-119,6	1,6
TASEYKSIKÖT			
Pirkanmaan pelastuslaitos	0,0	0,0	0,0
Tampereen Vesi Liikelaitos	26,4	27,3	1,0
Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitos	0,1	0,2	0,1
LASKELMAOSA			
Korkotuotot ja -kulut	-8,5	-9,5	-1,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	123,4	123,0	-0,4

Merkittävimmät poikkeamat vuosisuunnitelmaan, konsernihallinto ja liikelaitokset 1/3

- **Konsernihallinto (+4,7 M€):** Merkittävimmät syyt toimintamenojen alittumiseen: ICT-kustannusten toteutuminen arvioitua alhaisempina (sekä tietohallinnon jatkuvien palveluiden että ICT-kehittämishankkeiden), koronatilanteen vuoksi pienentyneet kustannukset (tapahtumat, koulutukset, matkustaminen)
- **Yhteiset erät (+1,6 M€):** Merkittävimmät syyt toimintamenojen alittumiseen: koronan vuoksi uusia velvoitetyöllistämiskäytöksiä ei ole aloitettu, liikunta- ja kulttuurietuuden käytön ennustetaan jäävän budjetoidusta, osallistuvan budjetoinnin kohteiden valinta ajoittui loppuvuoteen ja toteutukset siirtyvät vuodelle 2021 (uudelleenbudjetointi), suur tapahtumakustannukset jäävät suunnitellusta. Toisaalta Tredulle osoitettava rahoitus on 0,4 miljoonaa euroa vuosisuunnitelmaa suurempi loppuvuonna saadun valtionavustuksen johdosta.

Merkittävimmät poikkeamat vuosisuunnitelmaan, konsernihallinto ja liikelaitokset 2/3

- **Tampereen Vesi (+1,0 M€):** Palvelujen ostot ovat toteutuneet vuosisuunnitelmaa huomattavasti alhaisempina mm. leudosta talvesta johtuen.
- **Tampereen Kaupunkiliikenne (+0,1 M€):** Liikevaihto on jäämässä 0,9 miljoonaa euroa budjetoidusta suoritemäärään kohdistuneen leikkauksen takia (korona-pandemia). Lisäksi liikevaihtoon vaikuttaa laskeneiden polttoainekustannusten myötä alentunut tuotantohintaa määrittävä indeksi. Liikeliikkeen ennustetaan kuitenkin toteutuvan budjetoitua parempana, koska polttoaineen hinta on laskenut voimakkaasti ja laskeneen toimintavolyymien myötä myös käyttömäärä on suunniteltua pienempi. Lisäksi henkilöstömenot tulevat alittumaan.

Merkittävimmät poikkeamat vuosisuunnitelmaan, konsernihallinto ja liikelaitokset 3/3

- **Korkotuotot ja -kulut (-1,0 M€):** Korkotuotot ovat jääneet noin 0,4 m€ vuosisuunnitelmaa alhaisemmiksi, koska lainoja maksettiin ennenaikaisesti kaupungille takaisin. Lisäksi kaupungin lainoja on nostettu hitaammin kuin arvioitiin ja tuotot jäävät siksi alhaisemmiksi. Korkokulut ovat 0,6 m€ vuosisuunnitelmaa suuremmat, sillä negatiivinen euribor on aiheuttanut koronvaihtosopimukseen ennakoitua suuremmat kulut.

Henkilöstömenot

Henkilöstömenot (milj. euroa)	Tot. 2020 1-11	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn. 20 / VS 20
Palkat ja palkkiot	-453,3	-497,9	-507,7	-500,9	6,8
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-102,2	-112,0	-112,6	-112,4	0,1
Muut henkilösivukulut	-16,3	-16,2	-18,4	-18,2	0,2
Yhteensä	-571,8	-626,1	-638,7	-631,5	7,1

Vertailukelpoiset henkilöstömenot (milj. euroa)*	TP 2019	TP Enn. 2020	TP Enn. 20 / TP 19	%
Henkilöstömenot yhteensä	-608,2	-631,5	-23,4	3,8 %

*) Laskelmassa on otettu huomioon Tampereen Infra liikelaitoksen yhtiöittäminen 1.1.2020.

Henkilöstömenot

- **Tilinpäätösennusteen mukaan henkilöstömenot alittavat vuosisuunnitelman 7,1 miljoonalla eurolla**
  - Elinvoima- ja osaamislautakunta: ylitys 0,2 miljoonaa euroa (valtionosuustulojen kasvusta aiheutunut lisäresursointi)
  - Sivistys- ja kulttuurilautakunta: alitus 3,9 miljoonaa euroa (sijaiskustannusten säästöt ja lisääntyneet palkattomat vapaat koronatilanteen vuoksi, koronan aiheuttamat palvelujen sulkemiset sekä viivästyneet rekrytoinnit)
  - Sosiaali- ja terveyslautakunta: alitus 1,4 miljoonaa euroa (rekrytointihaasteet vastaanottopalveluissa ja ikäihmisten palveluissa, työvoimavajetta on korvattu työvoiman vuokrauksella).
  - Konsernihallinto: alitus 0,7 miljoonaa euroa (täyttämättömät vakanssit, eläkemenoperusteiset maksut vuosisuunnitelmaa alhaisemmat)
- **Vertailukelpoiset henkilöstömenot kasvavat 23,4 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen nähden (3,8 %)**
  - Kunta-alan palkkaratkaisun on arvioitu vaikuttavan vuonna 2020 noin 2,0 %, mikä lisää henkilöstömenoja 11,6 miljoonaa euroa.
  - Muut vaikutukset (sivukulujen kasvu, Tampereen Infra Liikelaitoksen yhtiöittäminen sekä Ammatillisen koulutuksen lisäresursointi) yhteensä noin 6,1 miljoonaa euroa.
  - Muilta osin henkilöstömenojen kasvuun vaikuttaa palvelutarpeen kasvun aiheuttama henkilötyövuosien kasvu erityisesti sosiaali- ja terveyspalveluissa.
- **Työvoimakustannusten (henkilöstömenot lisättynä työvoiman vuokrauskustannuksilla) ennuste alittaa vuosisuunnitelman 6,6 miljoonalla eurolla.**

Palkalliset henkilötyövuodet

	Tot 1-11 / 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Palkalliset henkilötyövuodet					
Konsernihallinto	281	345	323	308	-14
Sosiaali- ja terveystalvelujen palvelualue	4 174	4 354	4 532	4 557	25
Sivistystalvelujen palvelualue	4 205	4 575	4 621	4 629	8
Kasvatus- ja opetuspalvelut	3 360	3 613	3 651	3 699	48
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	844	962	970	930	-40
Elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualue	1 511	1 678	1 684	1 646	-38
Ammatillinen koulutus	885	942	930	960	30
Lukiokoulutus	271	289	292	295	3
Työllisyys- ja kasvupalvelut	288	383	378	314	-64
Muut yhteensä	66	64	84	77	-7
Kaupunkiympäristön palvelualue	286	312	339	313	-26
Liikelaitokset yhteensä	470	881	513	511	-2
Tampereen Infra	0	376	0	0	0
Tampereen Kaupunkiliikenne	329	370	357	355	-2
Tampereen Vesi	141	135	156	156	0
Pirkanmaan pelastuslaitos	594	646	646	646	0
Yhteensä	11 520	12 792	12 657	12 610	-47

Palkalliset henkilötyövuodet

- Palkallisten henkilötyövuosien ennuste alittaa vuosisuunnitelman 47 henkilötyövuodella.
  - Työllisyys- ja kasvupalveluissa palkallisten henkilötyövuosien arvioidaan toteutuvan 64 henkilötyövuotta vuosisuunnitelmaa pienempinä palkkatukityöllistettävien määrän vähenemisen vuoksi.
  - Kasvatus- ja opetuspalveluissa ylitystä (48 henkilötyövuotta) selittää pääosin perusopetuksen oppilashuoltoon ja tukeen tarvittava lisäresurssi.
  - Ammatillisessa koulutuksessa henkilötyövuodet toteutuvat 30 henkilötyövuotta ennustetta suurempina valtionosuustulojen kasvusta aiheutuneen lisäresursoinnin vuoksi.
  - Sosiaali- ja terveyspalveluissa henkilötyövuodet ylittävät vuosisuunnitelman 25 henkilötyövuotta. Ylitystä selittää koronapandemian aiheuttamat lisäresurssi- ja sijaistarpeet.
- Vertailukelpoiset henkilötyövuodet* kasvavat tilinpäätösennusteen mukaan koko henkilöstön osalta yhteensä 184 henkilötyövuotta (1,6 %).
- Palkkatuetun henkilöstön osuus tilinpäätösennusteesta on 187 henkilötyövuotta, jossa on laskua -69 henkilötyövuotta (-27,0 %) edellisvuoteen verrattuna.

Verorahoitus

Miljoonaa euroa	Tot. 2020 1-11	TP 2019	VS 2020	TP 2020 Enn.	TP Enn. / VS milj. €	TP Enn. / TP 19 %	TP Enn. / TP 19
Verotulot yhteensä	931,3	974,6	1 015,9	1 016,0	0,1	4,3	41,4
Kunnallisvero	779,2	808,9	842,5	850,0	7,5	5,1	41,1
Yhteisövero	77,9	77,3	84,7	85,0	0,3	10,0	7,7
Kiinteistövero	74,3	88,4	88,7	81,0	-7,7	-8,3	-7,4
Valtionosuudet yhteensä	360,9	302,0	376,3	393,7	17,4	30,4	91,7
Peruspalvelut	204,8	160,2	207,8	223,4	15,6	39,5	63,3
Veromenetysten kompensatio	92,6	82,3	101,0	101,0	0,0	22,7	18,7
Muut opetus ja kulttuuri	63,5	59,5	67,5	69,3	1,8	16,4	9,8
Verorahoitus yhteensä	1 292,2	1 276,6	1 392,2	1 409,7	17,5	10,4	133,1

Verorahoitus

Verotulot

- Ennuste ei ole muuttunut lokakuun ennusteesta.
- Kiinteistöverotuloarviota on laskettiin lokakuussa 9 miljoonalla eurolla. Kiinteistöverotuksessa siirryttiin vuoden 2020 verotuksessa ns. joustavaan valmistumiseen. Osa vuoden 2020 kiinteistöverosta kertyy vasta tammi-helmikuussa 2021, mikä vähentää arvioita kuluvana vuonna kertyvästä kiinteistöverosta.

Valtionosuudet

- Ennuste ei ole muuttunut lokakuun ennusteesta.
- Valtion koronatuipaketit sisältyvät ennusteeseen, myös valtion 7. lisätalousarvioon sisältyneet tuet. Peruspalvelujen valtionosuuksien koronatuot vuonna 2020 ovat yhteensä reilut 61,8 miljoonaa euroa. Verojen lykkäysmenettelyyn liittyvä kompensatio on lisäksi vajaa 5,0 miljoonaa euroa, mikä vähennetään valtionosuudesta vuonna 2021.
- Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksien ennuste sisältää Tredun kesä- ja syyskuussa saamat lisäsuoritepäätökset yhteensä noin 5,7 miljoonaa euroa. Summa sisältää koronatukea 1,5 miljoonaa euroa. Valtionosuuksia voidaan käyttää vuosina 2020-2022 eli menot toteutuvat osittain tuloja myöhemmin.
- Lopulliset valtionosuudet tulevat todennäköisesti hieman poikkeamaan ennusteesta, koska opetus- ja kulttuuriministeriö tarkistaa tietyt erät esimerkiksi toteutuneiden opiskelijamäärien mukaisesti vasta tammikuussa 2021.

Investoinnit

Milj. euroa	Tot 2020 1-11	TP 2019	VS 2020	TP 2020 Enn	Ero VS / TP Enn
Aineettomat hyödykkeet					
Tietokoneohjelmistojen käyttöoikeudet	-0,4	-0,3	-0,7	-0,7	0,0
Tietokoneohjelmistojen valmistusarvot	-1,4	-0,6	-5,1	-3,7	1,5
Muut pitkävaikutteiset menot	-1,3	-3,4	-6,6	-1,4	5,2
Aineelliset hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet	-16,4	-13,2	-30,3	-20,0	10,3
Rakennukset	-17,1	-17,2	-94,4	-73,9	20,4
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-6,6	-16,7	-84,3	-80,8	3,4
Koneet ja kalusto	-4,8	-7,5	-13,4	-9,0	4,4
Muut aineelliset hyödykkeet	-0,4	-0,3	-0,4	-0,3	0,0
Keskeneräiset hankinnat	-105,7	-85,9	0,0	0,0	0,0
Sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet	-7,1	-11,6	-41,8	-41,8	0,0
Investoinnit yhteensä	-161,2	-156,6	-276,9	-231,7	45,3
Rahoitusosuudet	1,3	1,1	3,0	4,4	1,4
Nettoinvestoinnit yhteensä	-160,0	-155,6	-273,9	-227,3	46,7
Pysyvien vastaavien luovutustulot	21,1	35,1	46,4	43,5	-2,9

Huom. Sisältää kaupungin sisäiset erät

Investoinnit

- Vuoden 2020 nettoinvestointien toteumaksi ennustetaan 227,3 miljoonaa euroa, mikä alittaa vuosisuunnitelman 46,7 miljoonalla eurolla.
- Kaupunginvaltuuston 19.10.2020 päättämät talousarviomuutokset lisäsivät investointimenoja 22,1 miljoonaa euroa ja pysyvien vastaavien luovutustuloja 10,7 miljoonaa euroa.
- Merkittävimmät poikkeamat ovat asunto- ja kiinteistölautakunnan talonrakennushankkeiden, maa- ja vesialueiden ja Hiedanranta kehitysohjelman investoinneissa, Konsernihallinnon sekä Tampereen Vesi Liikelaituksen investoinneissa.
- Pysyvien vastaavien myyntitulojen ennuste on 43,5 miljoonaa euroa, mikä alittaa vuosisuunnitelman 2,9 miljoonalla eurolla. Kohteiden myynnin ajankohta on muuttunut etenkin rakennusten osalta.

Poikkeamat vuosisuunnitelmaan, investoinnit

Nettoinvestoinnit, miljoonaa euroa	Vuosi- suunnitelma 2020	Tilinpäätös- ennuste 2020	Ero
Sivistyspalvelujen palvelualue			
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	-10,2	-8,3	1,9
Sosiaali- ja terveystalouden palvelualue			
Sosiaali- ja terveystalouden lautakunta	-2,0	-1,7	0,3
Elinvoiman ja kilpailukykyyn palvelualue			
Elinvoima- ja osaamislautakunta	-1,7	-1,7	0,0
Asunto- ja kiinteistölaikunta	-122,7	-91,3	31,4
Kaupunkiympäristön palvelualue			
Yhdyskuntalaikunta	-58,2	-61,4	-3,2
Joukkoliikennelaikunta	-1,0	-0,2	0,8
Konsernihallinto			
Konsernihallinto, muut	-0,2	0,0	0,2
Yhteiset erät	-41,9	-36,2	5,7
ICT-kehittäminen*	-4,7	-3,0	1,8
Taseyksiköt			
Pirkanmaan pelastuslaitos	-2,2	-2,2	0,0
Tampereen Vesi Liikelaitos	-26,3	-21,3	5,0
Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitos	-3,0	0,0	3,0
Yhteensä	-274,0	-227,3	46,7

Merkittävimmät poikkeamat vuosisuunnitelmaan, investoinnit 1/2

Asunto- ja kiinteistölautakunta (vuosisuunnitelman alitus 31,4 miljoonaa euroa)

- Talonrakennushankkeiden suurimmat poikkeamat (yhteensä 17,7 miljoonaa euroa): Olkahisen koulun uudisrakennus ja päiväkodin perusparannus, Hervannan uimahallin allasosaston perusparannus sekä ilmastoinnin uusiminen, Mustametsän päiväkotijä neuvola, Koukkuniemen Männistö (Rausan laajennus), Kaupin urheilupuisto.
- Hiedanranta (+6,8 miljoonaa euroa): Näsisaaressä vesistötyön viivästyminen ja kirjauskäytännön muutos
- Viiden tähden keskusta (+1,7 miljoonaa euroa): Kansi- ja areenahankkeen maksuerien siirtyminen
- Muut investoinnit (+5,2 miljoonaa euroa): Maaomaisuuden investoinneissa mm. Takojankatu (Kalevanharjun kaatopaikka), Lakalaivan pilaantuneet maat.

Merkittävimmät poikkeamat vuosisuunnitelmaan, investoinnit 2/2

Konsernihallinto (vuosisuunnitelman alitus 7,6 miljoonaa euroa)

- ICT-kehittämisen investointierät eivät edenneet suunnitellusti, yhteisten erien investointiavustus TREDU-kiinteistöt Oy:lle ei toteutune vuonna 2020

Tampereen Vesi Liikelaitos (vuosisuunnitelman alitus 5,0 miljoonaa euroa)

- Kohteiden viivästyminen suunnitelmien ja toteutuksen viivästymisen takia

Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitos (vuosisuunnitelman alitus 3,0 miljoonaa euroa)

- Kalustohankinnan keskeytys

Yhdyskuntalautakunta (vuosisuunnitelman ylitys 3,2 miljoonaa euroa)

- Raitiotien rinnakkaishankkeet valmistuvat budjetoitua nopeammin, hankkeiden laajuuden kasvu verrattuna alkuperäiseen (mm. maaperäolosuhteet)

Rahoituslaskelma

Milj. euroa	Tot 1-11 / 2020	TP 2019	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / VS 20
Toiminnan rahavirta	133,7	63,3	82,1	125,5	43,5
Investointien rahavirta	-138,8	-120,4	-227,6	-183,8	43,8
Investointimenot	-161,2	-155,0	-276,9	-231,7	45,3
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1,3	1,1	3,0	4,4	1,4
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	21,1	33,5	46,4	43,5	-2,9
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5,2	-57,1	-145,5	-58,3	87,2
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	-15,9	-2,4	-18,8	-18,4	0,4
Lainakannan muutokset	107,8	124,3	110,0	111,8	1,8
Oman pääoman muutokset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	5,6	-44,9	0,0	0,0	0,0
Rahoituksen rahavirta	97,5	77,0	91,3	93,5	2,2
Rahavarojen muutos	92,3	19,9	-54,3	35,2	89,4
Rahavarat tilikauden lopussa	283,1	190,8	-	226,0	-
Rahavarat tilikauden alussa	190,8	170,9	-	190,8	-

Investointien tulorahoitus-%

62,7 %

(Tilinpäätösennuste 2020)

**Toiminnan ja investointien
rahavirta 5 vuotta**

-457,9 miljoonaa euroa

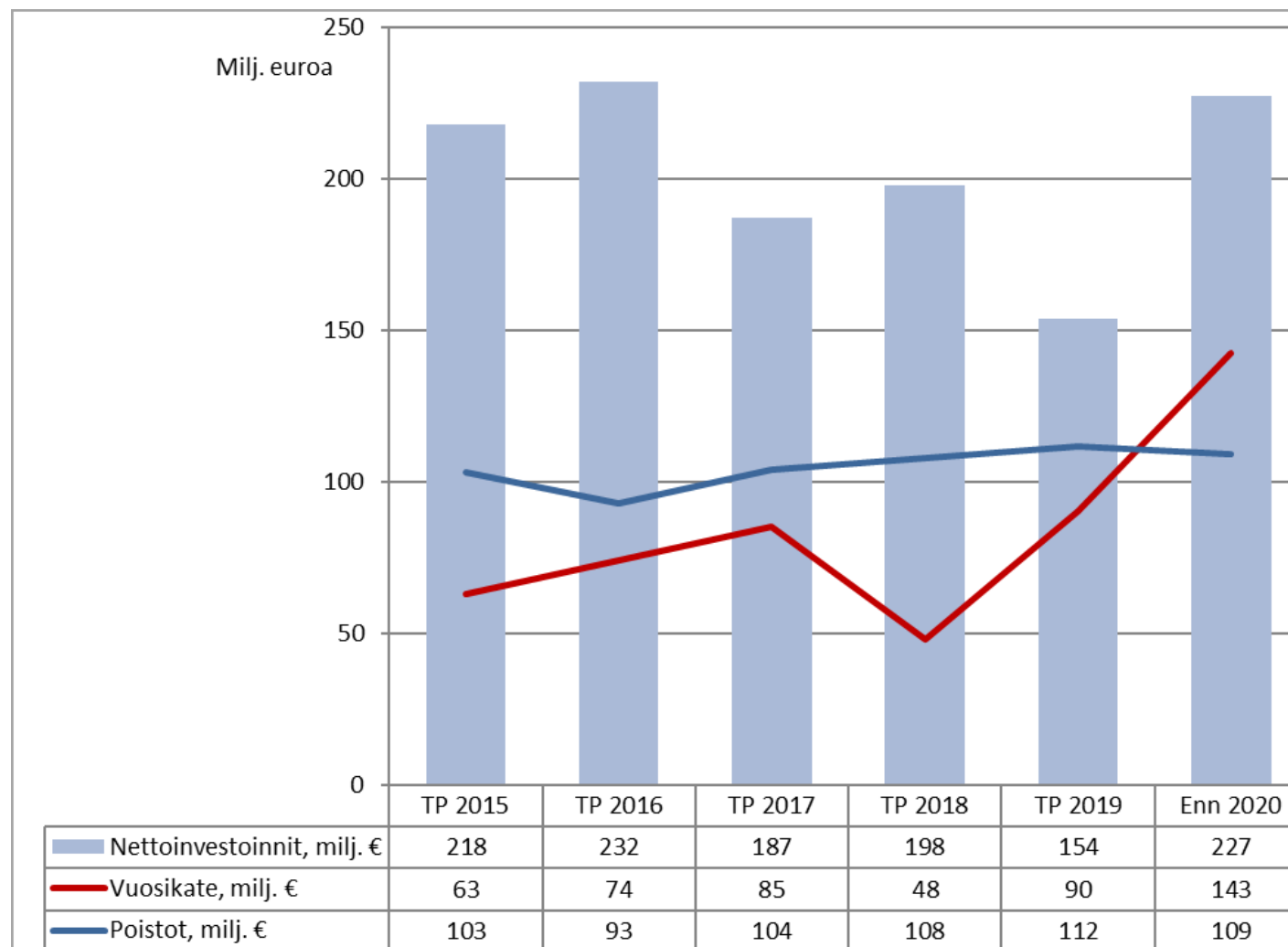
(Tilinpäätösennuste 2020)

Kassan riittävyys

41 päivää

(Tilinpäätösennuste 2020)

Nettoinvestoinnit, vuosikate ja poistot

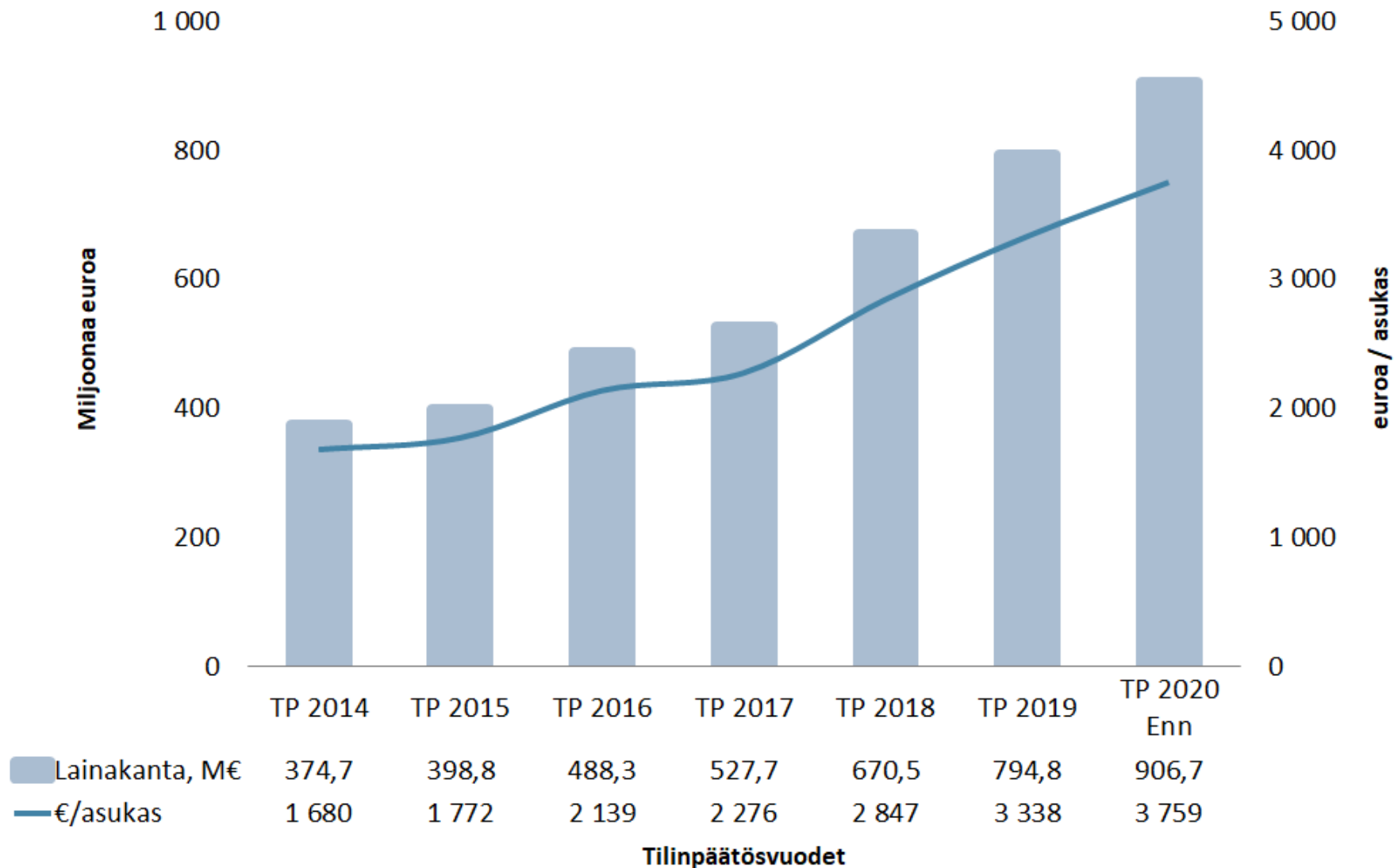

Tase

Milj. euroa	30.11.2020	31.12.2019
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 996,8	1 921,3
Aineettomat hyödykkeet	113,8	116,2
Aineettomat oikeudet	0,6	0,3
Muut pitkävaikutteiset menot	113,2	115,9
Aineelliset hyödykkeet	1 471,8	1 416,5
Maa- ja vesialueet	232,6	217,1
Rakennukset	554,7	560,3
Kiinteät rakenteet ja laitteet	410,8	426,9
Koneet ja kalusto	25,9	32,4
Muut aineelliset hyödykkeet	5,1	4,7
Ennakkomaksut ja keskeneräiset ha	242,7	175,0
Sijoitukset	411,2	388,6
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,4	0,5
VAIHTUVAT VASTAAVAT	439,7	306,0
Vaihto-omaisuus	6,5	3,6
Saamiset	150,1	111,7
Pitkäaikaiset saamiset	7,2	7,6
Lyhytaikaiset saamiset	142,8	104,0
Rahoitusarvopaperit	17,6	20,2
Rahat ja pankkisaamiset	265,5	170,6
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 436,8	2 227,9

Milj. euroa	30.11.2020	31.12.2019
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	1 165,0	1 108,1
Peruspääoma	636,7	636,7
Muut omat rahastot	19,9	19,9
Edellisten tilikausien ylijäämä	451,5	469,5
Tilikauden alijäämä	56,9	-18,0
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VAI	20,1	21,7
PAKOLLISET VARAUKSET	2,7	3,7
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	17,3	14,6
VIERAS PÄÄOMA	1 231,8	1 079,9
Pitkäaikainen	734,5	617,2
Lyhytaikainen	497,3	462,8
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 436,8	2 227,9

Lainamäärän kehitys

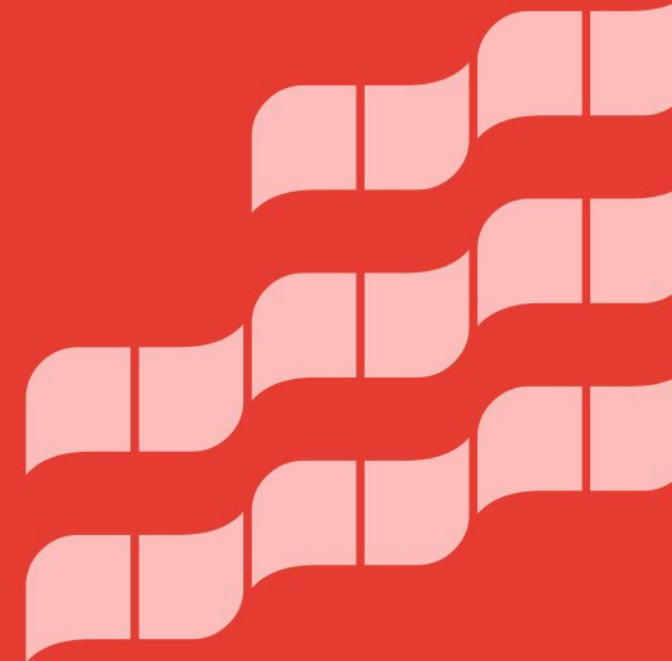

Tunnuslukuja

	Tot 1-11 / 2020	TP 2019	TA 2020	VS 2020	TP Enn 2020	TP Enn 20 / TP 19	TP Enn 20 / VS 20
Toimintakate, milj. €	-1 163,4	-1 211,9	-1 279,1	-1 315,6	-1 292,1	-80,2	23,4
Nettomenojen kasvu, %	4,2	2,7	5,5	8,6	6,6	3,9	-1,9
Vuosikate, milj. €	151,5	90,4	112,9	103,0	142,6	52,2	39,6
Vuosikate/Poistot, %	157,1	81,0	100,0	91,3	130,8	49,7	39,5
Tulos, milj. €	55,4	-20,1	0,0	-9,8	33,8	53,9	43,6
Toiminnan ja investointien rahavirta, 5 vuotta	-415,8	-531,5	-495,2	-545,1	-457,9	73,6	87,2
Investoinnit (netto), milj. €	-160,0	-153,9	-192,9	-273,9	-227,3	-73,4	46,7
Investointien tulorahoitus, %	94,7	58,7	58,5	37,6	62,7	4,0	25,1
Lainat, milj. €	902,6	794,8	900,2	900,2	906,7	111,8	6,4
Lainat, € / asukas	3 740	3 338	3 711	3 711	3 756	418	45
Verorahoituksen kasvu,%	11,0	5,9	7,0	9,1	10,4	4,5	1,4
Asukasmäärä	241 305	238 140	242 600	242 600	241 400	3 260	-1 200

Kaupunkikonsernin talous

Konsernin tuloseennuste

Milj. euroa	TP 2019	TP Enn 2020	TP Enn 2020 / TP 2019
Toimintatuotot	1 240,2	1 225,3	-14,9
Toimintakulut	-2 251,4	-2 313,8	-62,4
Osuus osakkuusyhteisöjen voi	5,2	4,5	-0,7
Toimintakate	-1 006,0	-1 084,0	-78,0
Verotulot	974,5	1 016,0	41,5
Valtionosuudet	302,0	393,7	91,7
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	1,2	1,6	0,4
Muut rahoitustuotot	3,6	7,1	3,5
Korkokulut	-30,8	-36,3	-5,5
Muut rahoituskulut	-1,5	-1,2	0,3
Vuosikate	243,0	296,7	53,7
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-206,0	-213,3	-7,3
Omistuksen eliminointierot	0,0	-2,3	-2,3
Arvonalentumiset	-2,2	-0,9	1,3
Satunnaiset erät	0,0	-0,3	-0,3
Tilikauden tulos	34,8	80,0	45,2
Tilinpäätössiirrot	0,2	0,5	0,3
Tilikauden verot	-9,2	-11,6	-2,4
Laskennalliset verot	-6,1	-3,9	2,2
Vähemmistöosuudet	-2,7	-5,5	-2,8
Tilikauden ylijäämä (alijään)	17,0	59,5	42,5

**Tilikauden
tuloseennuste**
80,0 miljoonaa euroa

**Ennustettu
nettomenojen
muutos**
+ 7,8 prosenttia

**Konsernin
investointiennuste**
-455,6 miljoonaa
euroa

**Konsernin lainat,
ennuste**
9337 euroa / asukas

Keskeiset nostot konserniennusteesta

- Kaupunkikonsernin tulosennuste on 80,0 miljoonaa euroa ylijäämäinen, mikä on 45,2 miljoonaa euroa edellisvuotta parempi. Tulosennusteen kasvu johtuu pääosin verorahoituksen kasvusta.
- Edelliseen vuoteen nähden toimintakate on heikentynyt 78,0 miljoonaa euroa (7,8 %). Toimintatuottojen ennustetaan laskevan noin 1,2 % ja toimintakulujen kasvavan noin 2,8 % edelliseen vuoteen nähden.
- Verorahoituksen ennustettu kasvu on 133,2 miljoonaa euroa (10,4 %). Verorahoituksen kasvu johtuu erityisesti valtionosuuksiin sisältyvistä koronatuista.
- Suunnitelman mukaiset poistot kasvavat ennusteen mukaan 7,3 miljoonaa euroa (3,5 %)
- Konsernin investointiennuste on 455,6 miljoonaa euroa (2019: 392,5 miljoonaa euroa)
- Konsernin lainakantaennuste 2 254,0 miljoonaa euroa (2019: 1 913,9 miljoonaa euroa)